

Nr 2

Kulturutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1971/72 till vissa kulturändamål samt till kyrkliga ändamål och internationellt-kulturellt samarbete jämte motioner.

DRIFTBUDGETEN

ÅTTONDE HUVUDTITELN

Kulturändamål

Konst, litteratur, musik, teater m. m.

1. **Konstnärsstipendier.** Kungl. Maj:t har i propositionen 1971: 1, bilaga 10 (punkt B 1, s. 20—22 i utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för den 4 januari 1971) föreslagit riksdagen att till Konstnärsstipendier för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 6 574 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 826 av herr Sundman vari hemställt att riksdagen dels i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar att anslaget för Stipendier åt konstnärer i övrigt må höjas med 150 000 kr., dels till Konstnärsstipendier under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 6 724 000 kr.

Utskottet. Detta anslag är avsett till stipendier åt konstnärer som »genom tillräckliga insatser dokumenterat sin begåvning». Stipendierna, som är av tre slag nämligen stora arbetsstipendier, små arbets- och resestipendier samt stipendier av pensionskaraktär och tillfälliga bidrag, utgår till fyra olika konstnärsgrupper nämligen författare och översättare, konstnärer inom måleri m. m., tonsättare samt konstnärer i övrigt.

Kungl. Maj:ts förslag innebär oförändrad medelsanvisning, medan de i motionen 1971: 826 framförda yrkandena gäller en ökning av anslaget med 150 000 kr. att användas till stipendier inom gruppen konstnärer i övrigt.

Utskottet får erinra om att anslaget för innevarande budgetår höjts med drygt 2,7 milj. kr. Utskottet anser sig mot den bakgrunden inte nu kunna tillstyrka någon ytterligare höjning. Härvid har utskottet också beaktat vad departementschefen anfört angående pågående undersök-

ningar av kulturarbetarnas ekonomiska förhållanden och olika metoder att från samhällets sida stödja kulturarbetarna och ersätta dem för deras tjänster.

Utskottet finner inte heller anledning att föreslå riksdagen att göra något uttalande om att en större del än hittills av anslaget bör disponeras till gruppen konstnärer i övrigt. Utskottet avstyrker alltså motionen 1971: 826 i dess helhet.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen 1971: 826 till *Konstnärsstipendier* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 6 574 000 kr.

2. **Konstnärbelöningar.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 2, s. 22) och hemställer

att riksdagen till *Konstnärbelöningar* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 1 140 000 kr.

3. **Statens konstråd.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 3, s. 23) och hemställer

att riksdagen till *Statens konstråd* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 162 000 kr.

4. **Förvärv av konst för statens byggnader m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt B 4, s. 24) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medge statens konstråd att under budgetåret 1971/72 beställa konst för högst 2 500 000 kr., dels till Förvärv av konst för statens byggnader m. m. för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 812 av herr Källstad m. fl. i vad avser hemställan att riksdagen under åttonde huvudtiteln B 4. Förvärv av konst för statens byggnader m. m. bemyndigar Kungl. Maj:t att medge statens konstråd att under budgetåret 1971/72 beställa konst för högst 2 750 000 kr.

Utskottet. Statens konstråd har i sin anslagsframställning för nästa budgetår hemställt om en höjning av beställningsramen från nuvarande 2,5 milj. kr. till 3 milj. kr., medan Kungl. Maj:t föreslagit såväl oförändrad ram som oförändrat anslag. I motionen 1971: 812 har uttalats att staten bör satsa betydligt mer på förvärv av konst än som nu sker och för sin del i fråga om det offentliga byggandet försöka nå upp till normen att minst en procent av byggnadsvärdet skall anslås till konstnärlig utsmyckning.

Utskottet har i och för sig förståelse för önskemålen om ökade insatser i fråga om anskaffningen av konst för statens byggnader m. m.

men anser sig dock böra biträda Kungl. Maj:ts förslag om oförändrad beställningsram och oförändrat anslag. Utskottet avstyrker alltså motionen 1971: 812 såvitt den nu är i fråga.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen 1971: 812 såvitt nu är i fråga bemyndigar Kungl. Maj:t att medge statens konstråd att under budgetåret 1971/72 beställa konst för högst 2 500 000 kr.,
2. att riksdagen till *Förvärv av konst för statens byggnader m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 2 500 000 kr.

5. Statens biografbyrå m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 6—B 9, s. 28—37) och hemställer

- att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar
1. till *Statens biografbyrå* ett förslagsanslag av 514 000 kr.,
 2. till *Teater- och musikrådet* ett förslagsanslag av 573 000 kr.,
 3. till *Bidrag till Operan och Dramatiska teatern* ett förslagsanslag av 47 286 000 kr.,
 4. till *Bidrag till Svenska riksteatern* ett förslagsanslag av 25 869 000 kr.

6. Bidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar. Kungl. Maj:t har (punkt B 10, s. 37—39) föreslagit riksdagen att till Bidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 22 805 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 830 av herr Sundman m. fl. vari hemställts att riksdagen dels beslutar att personalkostnaderna för spelåret 1969/70 läggs till grund för statsbidraget till stadsteatrar 1971/72, dels till Bidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 26 505 000 kr.

Storleken av statsbidraget till stadsteatrar och därmed likställda teatrar skall enligt gällande bestämmelser stå i viss relation till teaternas totala kostnader spelåret 1966/67. Teater- och musikrådet, som beslutar med vilket belopp bidrag skall utgå, skall vart tredje år undersöka bidragsberättigad teaters ekonomiska förhållanden och till Kungl. Maj:t ge in de förslag till ändring av gällande grunder för statsbidragsgivningen som undersökningen leder till. En dylik omprövning av grunderna för statsbidraget gjordes år 1968 och trädde i kraft budgetåret 1968/69. Om särskilda omständigheter föreligger, kan rådet också vid annan tidpunkt

komma in med förslag i fråga om beräkningen av de personalkostnader för vilka statsbidrag utgår.

Teater- och musikrådet har nu föreslagit att personalkostnaderna för spelåret 1969/70 — för Norrbottensteatern spelåret 1970/71 — skall läggas till grund för bidragsberäkningen och att anslaget, huvudsakligen som en följd härav men även av vissa andra skäl, skall ökas med 4 266 000 kr. Förslaget i propositionen innebär emellertid att bidraget för nästa budgetår skall utgå efter oförändrade grunder. Anslaget föreslås uppfört med oförändrat belopp.

I motionen 1971: 830 har uttalats att förslaget om oförändrat bidrag till ifrågavarande teatrar innebär ett hårt slag mot dessa scener och inger allvarliga farhågor för framtiden, bl. a. i fråga om teatrarnas konstnärliga standard. För att stadsteatrarna skall kunna drivas i nuvarande omfattning och med en repertoar av hög konstnärlig standard bör enligt motionärernas mening den föreslagna omprövningen av underlaget för statsbidraget vidtagas. Anslaget bör enligt motionärerna höjas med 3 700 000 kr.

Utskottet som får erinra om att kulturrådet har i uppdrag att särskilt undersöka samspelet mellan statliga, kommunala och andra insatser på kulturlivets område och om att ett betänkande av rådet är att vänta under första halvåret 1971 anser sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om oförändrade bidragsgrunder och oförändrat anslag för nästa budgetår. Utskottet avstyrker alltså motionen 1971: 830.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet
att riksdagen

1. avslår motionen 1971: 830 i vad den avser ändring av grunderna för beräkningen av statsbidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar för budgetåret 1971/72,
2. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen 1971: 830 i vad den avser medelsanvisningen till *Bidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 22 805 000 kr.

7. Rikskonsertverksamhet. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 11, s. 39—43) och hemställer

att riksdagen till *Rikskonsertverksamhet* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 12 641 000 kr.

8. Bidrag till regionmusiken. Kungl. Maj:t har (punkt B 12, s. 43—44) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till regionmusiken* för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 16 040 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 67 av herrar Johansson i Skärstad och Fransson vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om skyndsamt utredning angående inrättande av en musikfilial i Eksjö.

Utskottet får med anledning av motionen 1971: 67 erinra om att förra årets riksdag efter förslag i propositionen 1970: 31 beslöt att den nuvarande militärmusiken från den 1 juli 1971 skall ombildas till en ny organisation, regionmusiken, med uppgifter inom både försvaret och det allmänna musiklivet. I den nya organisationen kommer att ingå bl. a. en musikavdelning i Jönköping, vilken med hänsyn till att den hittillsvarande militärmusikkåren i Eksjö avvecklas kommer att få en något större numerär än eljest skulle bli fallet. Eftersom fjolårets riksdagsbeslut innebar en bedömning även av frågan om hur man inom den totala ramen för regionmusiken bäst skulle kunna tillgodose föreliggande behov av musikresurser i Eksjö, anser sig utskottet inte kunna tillstyrka förslaget i motionen 1971: 67 om en utredning angående en musikfilial i Eksjö.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till regionmusiken* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 16 040 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1971: 67.

9. Bidrag till särskilda kulturella ändamål. Bidrag till vissa museer och arkiv. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt B 13, s. 44—49) att till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 23 348 000 kr. och (punkt B 38, s. 88—91) att till Bidrag till vissa museer och arkiv för budgetåret 1971/72 anvisa ett anslag av 2 376 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels motionen 1971: 815 av herrar Lidgard och Hovhammar vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om ett lokalkostnadsbidrag till Föreningen för nutida svenskt silver om 25 000 kr.,

dels motionen 1971: 822 av herrar Romanus och Wikström vari hemställts att riksdagen beslutar att under punkten B 38 Bidrag till vissa museer och arkiv på utbildningshuvudtiteln uppta ett anslag av 100 000 kr. avscende Bidrag till Svenska barnboksinstitutet samt att motsvarande reducering sker av anslaget B 13 Bidrag till särskilda kulturella ändamål,

dels motionen 1971: 1190 av herr Romanus m. fl. vari hemställts att under rubriken ungdoms- och folkbildningsverksamhet inom utbildningsdepartementets huvudtitel uppföres ett anslag »Bidrag till Riksförbundet för sexuell upplysning» av 100 000 kr., avsett för förbundets utbild-

ningsverksamhet, samt att anslaget B 13 Bidrag till särskilda kulturella ändamål reduceras i motsvarande mån,

dels motionen 1971: 811 av herr Josefsson i Halmstad och herr Oskarson vari hemställts att riksdagen för budgetåret 1971/72 beviljar Varbergs museum ett anslag av 80 000 kr.

Utskottet. Ur anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål utgår bidrag efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall. En av de institutioner som erhållit bidrag under innevarande budgetår är Svenska barnboksinstitutet. I motionen 1971: 822 önskas nu dels ett med 45 000 kr. ökat bidrag av 100 000 kr. till institutet, dels att detta bidrag anvisas som en anslagspost under anslaget Bidrag till vissa museer och arkiv samtidigt som motsvarande reduktion sker av anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål.

Även i motionen 1971: 1190 föreslås att ett ändamål som nu erhåller bidrag ur anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål i stället tillgodoses i annan ordning. Motionärerna föreslår nämligen att riksdagen för nästa budgetår anvisar ett särskilt riksstatsanslag av 100 000 kr. till Bidrag till riksförbundet för sexuell upplysning och att i stället anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål minskas i motsvarande mån.

Utskottet anser det önskvärt att verksamheten vid Svenska barnboksinstitutet erhåller fortsatt stöd av statsmedel men vill för sin del, bl. a. med hänsyn till pågående utredningsarbete på barnboksområdet, inte förorda någon överflyttning av medelsanvisningen till annat anslag på riksstaten. Frågan om med vilket belopp institutet bör erhålla bidrag under nästa budgetår bör därför, i den mån institutet ansöker om bidrag, prövas av Kungl. Maj:t inom ramen för de medel som anvisas under anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål. Utskottet avstyrker därför motionen 1971: 822.

Vad beträffar Riksförbundet för sexuell upplysning anser utskottet att frågan om bidrag efter vederbörlig ansökning bör prövas inom ramen för det under femte huvudtiteln uppförda anslaget Hälsovårdsupplysning. Utskottet avstyrker därför yrkandet om anvisande under åttonde huvudtiteln av ett särskilt riksstatsanslag till förbundets utbildningsverksamhet.

Med anledning av motionen 1971: 815 vill utskottet framhålla att utskottet i och för sig har förståelse för önskemålen om stöd till svenskt silversmide — och över huvud taget till svenskt konsthantverk — men att utskottet inte anser sig böra tillstyrka det i motionen gjorda yrkandet om ett lokalkostnadsbidrag till Föreningen för nutida svenskt silver.

Ur anslaget Bidrag till vissa museer och arkiv utgår för närvarande bidrag till tio olika museer eller arkiv som inte är statliga men som staten stöder eller har viss insyn i. Ett av dem är Varbergs museum som för innevarande budgetår erhållit 60 000 kr. För nästa budgetår har styrelsen för museet anhållit om en ökning med 20 000 kr. medan i propo-

sitionen beräknats oförändrad medelsanvisning. Till stöd för det i motionen 1971: 811 framförda yrkandet, vilket överensstämmer med styrelsens förslag, har betonats dels omfattningen och betydelsen av museets verksamhet, dels behovet av medel till bestridande av ofrånkomliga kostnader bl. a. för löner och vissa brandskyddsåtgärder.

Utskottet som får erinra om att 1965 års musei- och utställningssakkunniga beräknas komma att under innevarande år lägga fram ett betänkande angående det svenska museiväsendet, vilket kommer att beröra även museer och arkiv som erhåller bidrag ur nu ifrågakvarande anslag, anser sig inte böra föreslå riksdagen att gå utöver Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslagsbeloppet för nästa budgetår. Utskottet tillstyrker alltså detta förslag och avstyrker motionen 1971: 811.

Under åbcropande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionen 1971: 815,
2. att riksdagen avslår motionen 1971: 822 i vad den avser dels överförande av bidragsgivningen till Svenska barnboksinstitutet från anslaget Bidrag till särskilda kulturella ändamål till anslaget Bidrag till vissa museer och arkiv, dels fastställande av bidragets storlek för nästa budgetår till 100 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motionen 1971: 1190 i vad den avser anvisande för budgetåret 1971/72 till Bidrag till Riksförbundet för sexuell upplysning av ett anslag av 100 000 kr.,
4. att riksdagen
 - a med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna 1971: 822 och 1971: 1190, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 23 348 000 kr.,
 - b med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen 1971: 822, såvitt nu är i fråga, samt motionen 1971: 811 till *Bidrag till vissa museer och arkiv* för budgetåret 1971/72 anvisar ett anslag av 2 376 000 kr.

Arkiv, museer m. m.

10. **Riksarkivet: Förvaltningskostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt B 14, s. 50—51) föreslagit riksdagen att till Riksarkivet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 6 211 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 368 av herr Richardson vari hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning beträffande åtgärder för räddandet och bevarandet av arkivmaterial.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag beträffande förevarande anslag.

I motionen 1971: 368 har betonats att intresset för de ekonomiska och sociala aspekterna på vårt lands historia på senare tid ökat markant inom såväl forskning som undervisning. Det är mot den bakgrunden angeläget att näringslivets arkivmaterial bevaras och vårdas i den utsträckning som erfordras för forskningens behov. Som riksarkivet framhållit i ett tidigare sammanhang är det inte bara fråga om omhändertagande utan om ett gallringsarbete. Detta i sin tur förutsätter ett grannliga utredningsarbete, som landsarkiven inte med nuvarande personalresurser kan genomföra inom rimlig tid. Med hänsyn härtill anser motionären att riksdagen hos Kungl. Maj:t bör anhålla om utredning beträffande åtgärder för räddandet och bevarandet av arkivmaterial. Av motiveringen i motionen framgår att härmed avses företrädesvis näringslivets arkivmaterial.

Utskottet har förståelse för betydelsen av det problem motionären tagit upp. Emellertid har utskottet under hand inhämtat att riksarkivet tillsatt ett arbetsutskott för utredning av frågan. I detta ingår både representanter för forskning och undervisning i ekonomisk historia och företrädare för företagsarkiven. Avsikten är vidare att längre fram sammankalla en större konferens för att få problemet ytterligare belyst. Med hänsyn till det initiativ som sålunda tagits anser utskottet, att det inte erfordras någon framställning från riksdagen till Kungl. Maj:t i frågan. Utskottet avstyrker därför motionen 1971: 368.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Riksarkivet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 6 211 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1971: 368.

11. **Riksarkivet: Inköp av arkivalier och böcker m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt B 15, s. 52) föreslagit riksdagen att till Riksarkivet: Inköp av arkivalier och böcker m. m. för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 367 av fru Mogård m. fl. vari hemställts att riksdagen beslutar att till Riksarkivet: Inköp av arkivalier och böcker m. m. för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 97 000 kr.

Utskottet. Riksarkivet har beträffande detta anslag föreslagit en höjning med 42 000 kr., varav 20 000 kr. för reproducering av skadade arkivhandlingar vid landsarkiven. Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning med 7 000 kr., medan motionärerna önskar en höjning med ytterligare 17 000 kr. Motionärerna har till stöd för sitt förslag åberopat att vissa arkivhandlingar utsätts för svår förslitning med risk för förstörelse eller i varje fall oersättliga textförluster. Arkiven bör därför erhålla bätt-

re möjligheter än nu att vid utlåning använda reproduktioner i stället för de ovärderliga originalhandlingarna, men detta kräver ökade anslagsmedel.

Utskottet anser sig inte böra föreslå någon höjning av anslaget utöver Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet förutsätter att man i de fall då det föreligger överhängande risk för förstörelse skall kunna få fram resurser för erforderliga åtgärder genom om disponering av tillgängliga medel. Utskottet avstyrker sålunda motionen 1971: 367.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen 1971: 367 till *Riksarkivet: Inköp av arkivalier och böcker m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 80 000 kr.

12. Landsarkiven. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 16, s. 52—54) och hemställer

att riksdagen till *Landsarkiven* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 4 534 000 kr.

13. Dialekt- och ortnamnsarkiven m. m.: Förvaltningskostnader. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 17, s. 54—56) och hemställer

att riksdagen

1. godkänner att den verksamhet som bedrivs av stiftelsen Folkmåls- och folkminnesinstitutet för övre Norrland den 1 juli 1971 på sätt i statsrådsprotokollet förordats förs över till myndigheten dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv,
2. till *Dialekt- och ortnamnsarkiven m. m.: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 2 526 000 kr.

14. Dialekt- och ortnamnsarkiven m. m.: Insamlingsverksamhet m. m. med flera anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 18—B 31, s. 57—77) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Dialekt- och ortnamnsarkiven m. m.: Insamlingsverksamhet m. m.* ett reservationsanslag av 519 000 kr.,
2. till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 8 671 000 kr.,
3. till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum: Underhåll och ökande av museets samlingar m. m.* ett reservationsanslag av 267 000 kr.,
4. till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum: Vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader* ett reservationsanslag av 674 000 kr.,

5. till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museum: Uppdragsverksamhet* ett förslagsanslag av 3 592 000 kr.,
6. till *Bidrag till avlöningar inom landsantikvarieorganisationen* ett förslagsanslag av 2 080 000 kr.,
7. till *Nationalmuseet: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 6 396 000 kr.,
8. till *Nationalmuseet: Underhåll och ökande av samlingarna m. m.* ett reservationsanslag av 817 000 kr.,
9. till *Nationalmuseet: Utställningar av nutida svensk konst i utlandet* ett reservationsanslag av 320 000 kr.,
10. till *Livrustkammaren* ett förslagsanslag av 977 000 kr.,
11. till *Naturhistoriska riksmuseet: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 5 208 000 kr.,
12. till *Naturhistoriska riksmuseet: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 609 000 kr.,
13. till *Statens sjöhistoriska museum: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 3 407 000 kr.,
14. till *Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökande av samlingarna* ett reservationsanslag av 1 000 kr.

15. **Etnografiska museet.** Kungl. Maj:t har (punkt B 32, s. 77—78) föreslagit riksdagen att till Etnografiska museet för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 1 213 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels motionen 1971: 193 av herrar Nilsson i Agnäs och Werner i Malmö vari hemställdes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om att SIDA i samarbete med etnografiska museet visar »Bistånd och förändring» som vandringsutställning,

dels motionen 1971: 834 av herrar Wennerfors och Nilsson i Agnäs vari hemställdes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att planeringen av etnografiska museets nybyggnad snarast igångsättes.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt.

I vad gäller yrkandet om att utställningen »Bistånd och förändring» skall visas som vandringsutställning har utskottet inhämtat att det visat sig föreligga möjligheter för museet att i viss omfattning utnyttja utställningens material för en vandringsutställning. Någon framställning från riksdagen till Kungl. Maj:t i frågan är alltså inte erforderlig, och utskottet avstyrker därför motionen 1971: 193.

För etnografiska museet föreligger utan tvekan sedan länge ett trängande behov av bättre lokaler. Enligt vad utskottet inhämtat har byggnadsstyrelsen nyligen erhållit i uppdrag att utarbeta en plan för lokalfrågans lösning. Utskottet som bland annat uppmärksammat brand-

skyddssynpunkterna vill framhålla önskvärdheten av att planeringsarbetet bedrivs skyndsamt och ges en realistisk inriktning mot snara förbättringar i lokalsituationen utan att fördenskull ett mera långsiktigt perspektiv på frågan undanskymmes. Med hänsyn till det uppdrag byggnadsstyrelsen erhållit kan det önskemål som ligger bakom motionen 1971: 834 anses vara tillgodosett. Någon framställning från riksdagen till Kungl. Maj:t erfordras därför inte.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet att riksdagen

1. till *Etnografiska museet* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 1 213 000 kr.,
2. avslår motionen 1971: 193,
3. avslår motionen 1971: 834.

16. **Medelhavsmuseet m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 33—B 37, s. 78—88) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Medelhavsmuseet* ett förslagsanslag av 413 000 kr.,
2. till *Skoklosters slott* ett förslagsanslag av 1 118 000 kr.,
3. till *Bidrag till Nordiska museet* ett förslagsanslag av 6 928 000 kr.,
4. till *Bidrag till Tekniska museet* ett förslagsanslag av 1 428 000 kr.,
5. till *Bidrag till Skansen* ett förslagsanslag av 1 829 000 kr.

17. **Bidrag till vissa museer och arkiv.** Utskottet har i det föregående under punkt 9 yttrat sig beträffande detta anslag.

18. **Svenskt biografiskt lexikon m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 39—B 42, s. 91—94) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Svenskt biografiskt lexikon* ett förslagsanslag av 577 000 kr.,
2. till *Stifts- och landsbiblioteken: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 1 030 000 kr.,
3. till *Stifts- och landsbiblioteken: Bokinköp och bokbindning m. m.* ett reservationsanslag av 163 000 kr.,
4. till *Inköp av vissa kulturföremål* ett förslagsanslag av 100 000 kr.

Ungdoms- och folkbildningsverksamhet

19. **Bidrag till ungdomsledarutbildning.** Kungl. Maj:t har (punkt B 45, s. 95—97) föreslagit riksdagen att till Bidrag till ungdomsledarutbildning för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 5 100 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 798 av herr Andersson i Nybro m. fl. vari hemställdes att riksdagen beslutar att till Bidrag till ungdomsledarutbildning under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1971/72 anvisa ett anslag av 6 500 000 kr., att bidraget fördelas med ett minimum av 16 000 kr. per vägningstal samt att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetandet av en femårsplan för utbyggnaden av det statliga stödet till ungdomsorganisationernas ledarutbildning.

Utskottet. Vad först gäller yrkandet i motionen 1971: 798 att bidrag till ungdomsledarutbildning skall utgå med ett visst minimibelopp per s. k. vägningstal får utskottet erinra om att nuvarande bidragsregler fastställts på grundval av beslut av 1969 års riksdag. Utskottet finner inte vad som anförts i motionen utgöra tillräckliga skäl för utskottet att tillstyrka den föreslagna ändringen i dessa regler.

Vad därefter gäller framtidsplaneringen delar utskottet motionärernas uppfattning om värdet av en långsiktig planering men vill framhålla att en dylik av typen rullande planering kan förutsättas kontinuerligt pågå inom både skolöverstyrelsen och statens ungdomsråd. Utskottet avstyrker därför motionens yrkande om en framställning till Kungl. Maj:t om en femårsplan för utbyggnaden av det statliga stödet till ungdomsorganisationernas ledarutbildning.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i fråga om medelsanvisningen under förevarande anslag och avstyrker alltså motionen 1971: 798 även i denna del.

Under åbcropande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionen 1971: 798 i vad den avser att bidrag till ungdomsledarutbildning skall utgå med ett minimum av 16 000 kr. per vägningstal,
2. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen 1971: 798 i vad den avser medelsanvisningen till *Bidrag till ungdomsledarutbildning* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 5 100 000 kr.,
3. att riksdagen avslår motionen 1971: 798 i vad den avser en femårsplan för utbyggnaden av det statliga stödet till ungdomsorganisationernas ledarutbildning.

20. Statens ungdomsråd m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 46—B 50, s. 97—106) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Statens ungdomsråd* ett reservationsanslag av 1 200 000 kr.,
2. till *Bidrag till hemgårdsrörelsen* ett anslag av 225 000 kr.,
3. till *Bidrag till folkbibliotek* ett reservationsanslag av 6 821 000 kr.,
4. till *Bidrag till föreläsungsverksamhet m. m.* ett anslag av 2 490 000 kr.,

5. till *Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder* ett reservationsanslag av 500 000 kr.

21. Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Kungl. Maj:t har (punkt B 51, s. 106—107) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning* för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 1 511 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971:250 av herr Westberg i Ljusdal i vad avser hemställan att riksdagen beslutar att höja det nu utgående bidraget till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning med 394 000 kr. till sammanlagt 1 869 000 kr.

Utskottet. Motionärens förslag överensstämmer i fråga om anslagsbeloppets storlek med vad skolöverstyrelsen föreslagit i sin anslagsframställning för nästa budgetår. Utskottet anser sig emellertid inte böra föreslå riksdagen att gå utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet hemställer alltså

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen 1971:250 såvitt nu är i fråga till *Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 1 511 000 kr.

22. Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m. Kungl. Maj:t har (punkt B 52, s. 108—109) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 2 742 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971:250 av herr Westberg i Ljusdal i vad avser hemställan att riksdagen beslutar att höja det nu utgående bidraget till nykterhetsorganisationer m. m. med 214 000 kr. till sammanlagt 2 956 000 kr.

Utskottet ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag i fråga om medelsanvisningen under förevarande anslag och avstyrker alltså motionen 1971:250 såvitt den nu är i fråga.

I statsrådsprotokollet har föredragande statsrådet uttalat att det — om inte riksdagen har någon erinran däremot — bör ankomma på Kungl. Maj:t att besluta i vissa av skolöverstyrelsen aktualiserade frågor om slopande av uppdelningen i delposter av de speciella bidragen under anslaget samt om ändring av bidragskonstruktionen för instruktörsbidragen. Utskottet anser att departementschefens uppfattning härvidlag bör kunna accepteras av riksdagen.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen 1971: 250 såvitt nu är i fråga till *Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 2 742 000 kr.

23. **Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt B 53, s. 110—111) föreslagit riksdagen att till Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet för budgetåret 1971/72 anvisa ett anslag av 3 295 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels motionen 1971: 191 av fru Eriksson i Stockholm m. fl. vari hemställts att riksdagen till försöksverksamhet med kasseteknik för talboksändamål anvisar 100 000 kr.,

dels motionen 1971: 194 av fröken Pehrsson m. fl. vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av anslaget till de handikappades kulturella verksamhet (punkt B 53 i bilaga 10 till årets statsverksproposition) som sin mening uttalar, att De blindas förenings kulturella verksamhet bör bibehållas vid oförändrad standard och att Kungl. Maj:t därför vid behov måtte framlägga förslag om kompletterande medel på tilläggsstat nästkommande budgetår,

dels motionen 1971: 799 av fröken Andersson i Stockholm m. fl. vari hemställts att riksdagen till Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet för budgetåret 1971/72 anvisar ett anslag av 3 595 000 kr.

Utskottet. Gemensamt för de tre motioner som väckts med anledning av Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt är farhågor för att de handikappades kulturella verksamhet råkar in i ett läge där brist på ekonomiska resurser inte bara omöjliggör en önskvärd utveckling utan därjämte gör det nödvändigt med direkta inskränkningar i verksamheten. I motionerna 1971: 194 och 1971: 799 betonas allmänt de svårigheter, som vållas av ökade kostnader av olika slag, och motionärerna erinrar därvid bl. a. om De blindas förenings kulturella verksamhet för blinda, vilken innefattar biblioteks- och folkbildningsverksamhet samt studielitteraturproduktion för synskadade studerande. Även motionen 1971: 191 anknyter till De blindas förenings verksamhet. Motionärerna föreslår en särskild medelsanvisning med 100 000 kr. för försöksverksamhet med kasseteknik för talboksändamål.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om den stora betydelsen av stöd till den verksamhet som avses med förevarande anslag och tillstyrker därför att riksdagen i anledning av motionerna anvisar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 300 000 kr. förhöjt anslag. Därmed bör det bli möjligt att i lämplig utsträckning tillgodose yrkandet i motionen 1971: 191. Med den ståndpunkt utskottet intagit i anslagsfrågan

räknar utskottet också med att önskemålet i motionen 1971: 194 om bibehållande av oförändrad standard i fråga om De blindas förenings verksamhet blir tillgodosett. Utskottet hemställer

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna 1971: 191, 1971: 194 och 1971: 799 till *Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet* för budgetåret 1971/72 anvisar ett anslag av 3 595 000 kr.

Kyrkliga ändamål

24. Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Förvaltningskostnader. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 1, s. 133—135) och hemställer

att riksdagen till *Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1971/72 anvisar ett förslagsanslag av 3 189 000 kr.

25. Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Reparationsarbeten på domkapitelsbyggnader. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 2, s. 135—136) och hemställer

att riksdagen

1. till *Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.: Reparationsarbeten på domkapitelsbyggnader* för budgetåret 1971/72 anvisar ett anslag av 169 000 kr.,
2. medger, att ur kyrkofonden får för samma ändamål utgå ett belopp av 169 000 kr.

26. Ersättningar till kyrkor m. m. med flera anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 3—C 8, s. 136—141) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Ersättningar till kyrkor m. m.* ett förslagsanslag av 140 000 kr.,
2. till *Vissa ersättningar till kyrkofonden* ett anslag av 5 051 000 kr.,
3. till *Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m.* ett förslagsanslag av 257 000 kr.,
4. till *Stipendier till blivande präster för utbildning i finska och lapska språken* ett anslag av 9 000 kr.,
5. till *Bidrag till restaurering av äldre domkyrkor* ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.,
6. till *Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord*, ett förslagsanslag av 1 000 kr.

27. **Bidrag till svenska ekumeniska nämnden.** Kungl. Maj:t har (punkt C 9, s. 141—142) föreslagit riksdagen att till Bidrag till svenska ekumeniska nämnden för budgetåret 1971/72 anvisa ett anslag av 80 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 366 av herr Källstad och fru Anér vari hemställts att riksdagen anvisar ett med 30 000 kr. höjt anslag till Svenska ekumeniska nämnden för budgetåret 1971/72.

Utskottet. Med hänsyn till att detta anslag för de tre senaste budgetåren höjts med 10 000 kr. för år och nu i propositionen ånyo föreslås höjt med detta belopp kan utskottet inte tillstyrka yrkandet i motionen 1971: 366 om en ytterligare höjning med 20 000 kr. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen 1971: 366 till *Bidrag till svenska ekumeniska nämnden* för budgetåret 1971/72 anvisar ett anslag av 80 000 kr.

28. **Motion om anslag till Nordiska ekumeniska institutet i Sigtuna.** I motionen 1971: 195 av herr Wikström har hemställts att riksdagen tilldelar Nordiska ekumeniska institutet i Sigtuna ett anslag för budgetåret 1971/72 av 20 000 kr.

Till stöd för yrkandet i motionen har anförts bl. a. följande.

Nordiska ekumeniska institutet är ett ekumeniskt studie- och samlingsorgan för Norden. Det saknar emellertid de resurser som behövs för att det skall kunna bli en verksam länk i kedjan av ekumeniska institut. Även om anslagen från övriga nordiska länder något ökat, hänger institutets framtid på de bidrag som kan ges från Sverige. Den nuvarande direktorns insats måste av ekonomiska skäl i huvudsak utföras på fritid, medan tillgången till assistent- och sekreterarinsatser är begränsad till deltid. Med hänsyn härtill och mot den allmänna bakgrund som tecknats i motionen synes ett offentligt stöd till institutets verksamhet vara sällsynt väl motiverat.

Utskottet som får erinra om att statens stöd till den ekumeniska verksamheten under senare år successivt ökat genom vidtagna höjningar av anslaget under närmast föregående punkt anser sig inte kunna tillstyrka yrkandet i motionen 1971: 195 om ett särskilt anslag till Nordiska ekumeniska institutet. Utskottet hemställer därför

att riksdagen avslår motionen 1971: 195.

29. **Bidrag till de svenska utlandsförsamlingarna m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 10—C 12, s. 142—144) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Bidrag till de svenska utlandsförsamlingarna* ett anslag av 110 000 kr.,
2. till *Bidrag till reparationsarbeten på de svenska utlandsförsamlingarnas kyrkobyggnader* ett reservationsanslag av 50 000 kr.,
3. till *Bidrag till tryckning av finskspråkig psalmbok* ett anslag av 66 000 kr.

Internationellt-kulturellt samarbete

30. **Kulturellt utbyte med utlandet m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna I 1—I 7, s. 408—418) och hemställer att riksdagen för budgetåret 1971/72 anvisar

1. till *Kulturellt utbyte med utlandet* ett reservationsanslag av 905 000 kr.,
2. till *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m.* ett förslagsanslag av 2 495 000 kr.,
3. till *Sveriges anslutning till vissa internationella sammanslutningar* ett förslagsanslag av 171 000 kr.,
4. till *Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige* ett reservationsanslag av 425 000 kr.,
5. till *Bidrag till svenska institut i utlandet m. m.* ett anslag av 506 000 kr.,
6. till *Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete* ett reservationsanslag av 3 055 000 kr.,
7. till *Nordiska kulturfonden* ett reservationsanslag av 1 284 000 kr.

Uppskjutna frågor

31. **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer senare under sessionen att yttra sig beträffande Kungl. Maj:ts förslag i vad gäller kapitalbudgeten samt beträffande följande av Kungl. Maj:t under driftbudgeten framlagda förslag, nämligen

punkten B 5 Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.

B 43 Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet

B 44 Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet

B 62 Viss beredskapsutrustning m. m.

B 63 Ersättning för viss rundradioverksamhet,
vilket utskottet här

anmäler.

Stockholm den 2 mars 1971

På kulturutskottets vägnar

LENNART MATTSSON

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

herrar Mattsson i Lane-Herrestad (c), Björk i Göteborg (s), Larsson i Vänersborg (s), Källstad (fp), fru Sundström (s), herr Nilsson i Agnäs (m), fru Berglund (s), herrar Sundman (c), Zachrisson (s), fru Fränkel (fp), herr Leander (s), fru Mogård (m), herrar Green (s), Eriksson i Ulfby (c) och fru Ryding (vpk).

Vid punkterna 16—22 ersattes fru Berglund (s) av herr Andersson i Örträsk (s) och herr Sundman (c) av herr Norrby i Gunnarskog (c). Vid punkterna 23—31 ersattes herr Sundman (c) av herr Norrby i Gunnarskog (c). Vid punkterna 22—31 var fru Sundström (s) ej närvarande.

Reservationer

1. vid *punkten 4* (Förvärv av konst för statens byggnader m. m.) av herrar Källstad (fp) och Sundman (c) samt fru Fränkel (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka motionen 1971: 812 såvitt nu är i fråga och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 2 börjar med »Utskottet har» och på s. 3 slutar med »i fråga» bort ha följande lydelse:

»En grundläggande princip i vad gäller det allmännas engagemang för att ge kulturarbetarna bättre villkor bör vara att i största möjliga utsträckning söka skapa arbetstillfällen och att ge ersättningar för fullgjorda arbetsprestationer. Mot den bakgrunden är det klart otillfredsställande att statens anslag till inköp av konst under de senaste åren inte höjts mer än vad som nått och jämnt motsvarar de allmänna prisstegringarna. Utskottet anser att som en första åtgärd beställningsramen för nästa budgetår bör vidgas till 2 750 000 kr. Utskottet tillstyrker alltså motionen 1971: 812 såvitt nu är i fråga.»

dels utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen 1971: 812 såvitt nu är i fråga bemyndigar Kungl. Maj:t att medge statens konstråd att under budgetåret 1971/72 beställa konst för högst 2 750 000 kr.»

2. vid *punkten 11* (Riksarkivet: Inköp av arkivalier och böcker m. m.) av herrar Nilsson i Agnäs (m) och Sundman (c) samt fru Mogård (m) och herr Eriksson i Ulfby (c) som anser att utskottet bort tillstyrka motionen 1971: 367 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 9 som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »motionen 1971: 367» bort ha följande lydelse:

»Utskottet finner det ofrånkomligt att åtgärder vidtas för att i möjligaste mån undanröja de risker för arkivmaterialets bestånd som uppenbarligen föreligger i vissa fall. Utskottet tillstyrker därför en höjning av anslaget med 17 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag.»

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen 1971: 367 till *Riksarkivet: Inköp av arkivalier och böcker m. m.* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 97 000 kr.»

3. vid *punkten 19* (Bidrag till ungdomsledarutbildning) av herrar Mattsson i Lane-Herrestad (c), Eriksson i Ulfsbyn (c) och Norrby i Gunnarskog (c) som anser att utskottet bort tillstyrka motionen 1971: 798 och att därför utskottets yttrande och hemställan på s. 12 bort ha följande lydelse:

»*Utskottet.* Att behovet av väl utbildade ledare för olika verksamhetsgrenar inom ungdoms- och fritidsverksamheten är stort är ett faktum som i olika sammanhang understrukits både av statliga utredningar och av ungdomsorganisationerna själva. Sålunda har både 1962 års ungdomsutredning och 1965 års idrottsutredning betonat vikten av att ungdomsorganisationerna erhåller goda ekonomiska förutsättningar för sin ledarutbildning. Skolöverstyrelsen har också i sin anslagsframställning för budgetåret 1971/72 hemställt om ökade resurser för denna utbildning. Mot den bakgrunden vill utskottet tillstyrka att stödet till ungdomsledarutbildningen utvidgas och ges en något annan konstruktion än för närvarande. Utskottet anser det nämligen ändamålsenligt att man fastslår att bidrag skall utgå med ett minimibelopp per s. k. vägningstal. Utskottet vill för sin del föreslå att minimibeloppet i enlighet med yrkandet i motionen 1971: 798 bestämmas till 16 000 kr. per vägningstal. Anslaget för nästa budgetår bör enligt utskottets mening höjas med 1,4 milj. kr. till 6,5 milj. kr.

En väsentlig förutsättning för en välunderbyggd planering av ungdomsledarutbildningen är att organisationerna kan arbeta med utgångspunkt i en långsiktig statlig planering. Utskottet tillstyrker därför yrkandet i motionen 1971: 798 om en femårsplan för utbyggnaden av det statliga stödet till ungdomsorganisationernas ledarutbildning.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till motionen 1971: 798 såvitt nu är i fråga beslutar att bidrag till ungdomsledarutbildning skall utgå med ett minimibelopp av 16 000 kr. per vägningstal,
2. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen 1971: 798 såvitt gäller medelsanvisningen till *Bidrag till ungdomsledarutbildning* för budgetåret 1971/72 anvisar ett reservationsanslag av 6 500 000 kr.,
3. att riksdagen med bifall till motionen 1971: 798 såvitt nu är i fråga i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utarbetandet av en femårsplan för utbyggnaden av det statliga stödet till ungdomsorganisationernas ledarutbildning.»

4. vid *punkten 27* (Bidrag till svenska ekumeniska nämnden) av herr Källstad (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka motionen 1971: 366 och att därför utskottets yttrande och hemställan på s. 16 bort ha följande lydelse:

»*Utskottet.* Det ekumeniska arbetet spelar en allt viktigare roll för kyrkorna både i och utom Sverige, inte minst när det gäller förhållandet till invandrarkyrkorna i Sverige och samarbetet med kyrkorna i u-länderna. De kristna samfundens opinionsbildande makt till förmån för andlig frihet och social rättfärdighet vilar i hög grad på deras förmåga till nationell och internationell samverkan, vilken den ekumeniska nämnden är till för att befrämja. Med tanke på de växande ekumeniska uppgifterna tillstyrker utskottet en höjning av detta anslag med 20 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet tillstyrker alltså motionen 1971: 366 och hemställer

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen 1971: 366 till *Bidrag till svenska ekumeniska nämnden* för budgetåret 1971/72 anvisar ett anslag av 100 000 kr.»

5. vid *punkten 28* (Motion om anslag till Nordiska ekumeniska institutet i Sigtuna) av herr Källstad (fp) och fru Fränkel (fp) som anser att utskottet bort tillstyrka motionen 1971: 195 och att därför utskottets yttrande och hemställan på s. 16 bort ha följande lydelse:

»*Utskottet.* Nordiska ekumeniska institutet har en viktig uppgift att fylla som kontaktorgan i det ekumeniska arbetet. Det har också goda förutsättningar att göra en insats härvidlag. Det har en medarbetarstab som inrymmer betydande ekumenisk expertis, ett värdefullt bibliotek, ett tämligen unikt ekumeniskt arkiv, en nyupplagd dokumentationsserie m. m. Bristande ekonomiska resurser lägger dock betydande hinder i vägen för arbetet och utskottet anser det därför motiverat med ett statligt bidrag till institutets verksamhet. Utskottet tillstyrker motionen 1971: 195 om anvisande för nästa budgetår av ett anslag av 20 000 kr. till institutet och hemställer

att riksdagen med bifall till motionen 1971: 195 till *Bidrag till Nordiska ekumeniska institutet i Sigtuna* för budgetåret 1971/72 anvisar ett anslag av 20 000 kr.»

Särskilda yttranden

1. vid *punkten 4* (Förvärv av konst för statens byggnader m. m.) av fru Mogård (m) som anfört följande:

»Min principiella syn på det allmännas insatser i kulturfrämjande syfte är att kulturskaparna i första hand bör beredas möjligheter till arbete, för vilket de i likhet med andra yrkeskategorier i vårt samhälle bör uppbära ersättning. Jag finner därför en ökning av anslag av förevarande art angelägen och anser att de under kommande år bör starkt

prioriteras. I nuvarande ekonomiska läge är jag dock inte beredd att påyrka en höjning för nästa budgetår av anslaget Förvärv av konst för statens byggnader m. m.»

2. vid *punkten 6* (Bidrag till stadsteatrar och därmed likställda teatrar) av herr Sundman (c) som anfört följande:

»Enligt av riksdagen tidigare fattat beslut (prop. 1964: 66) skall omprövning ske vart tredje år av statsbidragens storlek till de statsbidragsberättigade stadsteatrarna. Sådan omprövning med åtföljande höjning av statsbidragen genomfördes år 1968. Teater- och musikrådet har, helt i konsekvens med tidigare beslut, förordat en ny omräkning av de aktuella statsbidragen fr. o. m. budgetåret 1971/72. Kulturutskottet har funnit sig böra förorda att riksdagen fattar beslut i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag. Jag har i anledning härav ansett mig böra påpeka att detta ställningstagande kommer att innebära icke obetydliga svårigheter för de ifrågavarande teatrarna och att dessa och berörda kommuner måste finna det anmärkningsvärt att riksdagen överger sitt tidigare beslut.»

3. vid *punkten 9* (Bidrag till särskilda kulturella ändamål. Bidrag till vissa museer och arkiv.)

a. av herr Källstad (fp) och fru Fränkel (fp) som anfört följande:

»Uppbyggnadsskedet vid Svenska barnboksinstitutet kan betraktas som avslutat och det framstår som klart att det framdeles kommer att finnas behov av en institution av detta slag och att detta behov sannolikt kommer att öka. Vi anser oss emellertid med hänsyn till pågående utredningsarbete på barnboksområdet inte för närvarande böra framställa något yrkande i anslagsfrågan. Vi utgår dock ifrån att institutet i avvaktn på nyssnämnda utredningsarbete erhåller ett fortsatt stöd av statsmedel i sådan omfattning att verksamheten kan fortsättas utan inskränkningar och helst också vidareutvecklas.»

b. av herr Källstad (fp) och fru Fränkel (fp) som anfört följande:

»Enligt vår mening har tungt vägande skäl anförts för ett ökat statligt stöd till den i motionen 1971: 1190 avsedda utbildningsverksamhet som bedrivs av Riksförbundet för sexuell upplysning. Eftersom emellertid en medelsanvisning för ändamålet närmast hör hemma under riksstatsens femte huvudtitel, där ökade medel i år äskats till hälsovårdsupplysning, anser vi oss dock i förevarande sammanhang, då yrkande i motionen 1971: 1190 ställts om ett särskilt riksstatsanslag under åttonde huvudtiteln, böra avstå från ett bifallsyrkande.»

4. vid *punkten 21* (Bidrag till Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) av herrar Källstad (fp), Nilsson i Agnäs (m), fru Fränkel (fp) och herr Eriksson i Ulfsbyn (c) som anfört följande:

»Utvecklingen mot en alltmer utbredd användning av alkohol, narkotika och tobak fortsätter. Särskilt drabbas de unga människorna av bruksgifternas negativa verkningar. Överskådliga både för dem själva och för de ansvariga i samhället är följderna av alkoholmissbruk och användningen av andra hälsovådliga gifter. Det står i dag klart för majoriteten svenskar att läget är ytterst allvarligt. Vi har nått den punkt där det allmännas kostnader inte längre får öka och där påfrestningen för vårdsektorn redan är för stor. Vårdplatser som normalt skulle disponeras för »normala» åkommor och olycksfall tas i anspråk för bruksgifternas offer, trafikolyckorna ökar, brott och övriga sociala missförhållanden blir flera. På detta sätt ansträngs samhällsekonomin både direkt och indirekt genom bortfall av arbetsdagar och därmed minskad produktion. En inte obetydlig del av samhällets resurser användes helt enkelt på felaktigt sätt och utvecklingen synes tyvärr gå i den riktningen att man måste räkna med ytterligare kostnader med ännu fler offer för alkohol- och narkotikabruk och för sjukdomar orsakade av tobak.

Det måste därför vara riktigt att stärka det organ och de organisationer som motarbetar skadeverkningarna av dessa gifter genom att sätta in förebyggande åtgärder. Det bör kraftigt understrykas att förebyggande åtgärder är bättre än vård i efterhand och att det förebyggande arbetet obestriddligen ger samhället även en rent ekonomisk vinst. I nuvarande ekonomiska läge har vi dock ansett oss böra avstå från att yrka högre anslag än det i propositionen föreslagna.»

5. Vid *punkten 22* (Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m.) av herr Nilsson i Agnäs (m) som anfört följande:

»Med hänsyn till nykterhetsorganisationernas värdefulla arbete hade det varit önskvärt att statsverkspropositionen innehållit förslag om en höjning av anslaget Bidrag till nykterhetsorganisationer m. m. Trots att jag har denna uppfattning har jag i nuvarande ekonomiska läge sett mig nödsakad att avstå från att yrka bifall till den i motionen 1971: 250 föreslagna höjningen av anslaget. Jag vill dock starkt understryka önskvärdheten av att nykterhetsorganisationernas bidragsanslag prioriteras högt i budgetarbetet kommande höst.»